

La meg være med!

Veileder for forebygging av mobbing og krenkende atferd i
Tvedestrandbarnehagen

TVEDESTRAND KOMMUNE

Aktiv hverdag - trygg framtid

Innhold

Innledning

Definisjon

Forebygge

Avdekke

Stoppe

Gode ideer til tiltak og tips til
litteratur

Tiltakskort

Innledning

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne»

Rammeplan for barnehagen

«La meg være med!» er en veileder for forebygging av mobbing og krenkende atferd i Tvedestrandbarnehagene.

Den skal fortelle om hvordan vi kan sikre alle barn et godt psykososialt miljø der likeverd, fellesskap, vennskap og mestring står i sentrum.

Veilederen bygger på:

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehagen
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Veilederen skal bidra til:

- Å ansvarlig gjøre personalet i forhold til å forebygge, avdekke og stoppe mobbing.
- Å skape et inkluderende miljø
- Nulltoleranse for krenkende ord og handlinger fra barn og voksne

Et godt psykososialt miljø er byggesteinen for å forebygge mobbing. Et godt miljø bygger på gode relasjoner, trygghet og grunnleggende respekt for hverandre.

Dette gjelder samspillet mellom alle parter:

- Barn-barn
- Barn-voksen
- Voksen-voksen

Samarbeid med foreldre er også veldig viktig i denne sammenheng. Det er avgjørende at foreldre involveres i forhold til oppdragerrollen, felles grenser og hva som ikke er akseptabel atferd overfor andre barn.

Veilederen er utarbeidet av styrergruppa i de kommunale barnehagene og forankret i personalet via høring, før den ble vedtatt, våren 2019.

For å holde kontinuitet i arbeidet med planen, skal den årlig tas opp blant personalet og foreldre skal gjøres kjent med at planen finnes på et foreldremøte.

Hva er mobbing?

I barnehagen kan mobbing forstås som at barn utsettes for negative hendelser fra andre i lek og samspill, der de opplever å ikke være en betydningsfull person for fellesskapet.

(Utdanning direktoratet ved Ingrid Lund og Anne Helgeland)

Vilkårlig erting er ikke mobbing. Konflikter og enkelttilfeller av at barn slår eller biter hverandre er heller ikke mobbing. Vi snakker ikke om mobbing når barn plutselig blir sinte på hverandre, tar leker fra hverandre, eller springer opp i raseri over ett eller annet. Mobbing er noe langt mer alvorlig.

Krenkende atferd forekommer i alle barnehager og skal aldri ignoreres eller oversees.

Barnehagebarn mobber ikke for å skade andre barn. De ønsker å føle samhold med noen barn og kan derfor stenge andre ute.

Å tilhøre et fellesskap er et grunnleggende behov for mennesker i alle aldre.

Mobbetferd som kan forekomme både av voksne og barn kan være:

Ekskludering fra lek og fellesskap, ignorering og manglende annerkjennelse

Krenkende språkbruk, irettesetting foran andre, erting, bli ledd av, trusler

Slåing, dytting og andre fysiske handlinger

Krenkende språkbruk fra voksne mot barn

Voksne har alltid ansvaret i relasjonen til barnet i barnehagen. Det er viktig at personalet er bevisst i sin språkbruk.

Eksempler der voksnes språkbruk kan virke krenkende på barn:

- Jeg bryr meg ikke om hvor lei deg du er. Gå dit og sett deg!»
- «Gjør som jeg sier...ellers....!» «Se på meg når jeg snakker til deg!»
- «Hvis ikke du rydder nå, så får du ikke.....!»

Forebygge

«Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

(Rammeplan for barnehagen)

Den viktigste faktoren for å forebygge mobbing i barnehagen er et inkluderende miljø med en sterk faglig ledelse og ansatte som er engasjerte, rause og som innehar god relasjonskompetanse.

Jfr. ["I trygge hender" -kvalitetsplan for Tvedestrandbarnehagene](#)

Barnehagen skal sette fokus på sosiale ferdigheter som: Empati, prososial adferd, selvkontroll, selvhverdelse og lek, glede og humor. Sosial kompetanse handler om å lykkes i å omgås andre.

Barnehagepersonalet og foreldre må ha tydelige holdninger til at utestenging og annen krenkende atferd er uakseptabelt. Dette skal tas opp med foreldre årlig på foreldremøte.

Forebyggende tiltak

Personalet

- **Personalet skal:**
- Være til stede der barna er og observere samspill
- Ha nulltoleranse og stoppe all krenkende atferd i alle relasjoner
- Ha samtaler med barn om deres hverdag og trivsel
- Lære barn enkel konfliktløsning

Barna

- **Barn skal lære:**
- Å stoppe når det blir sagt stopp
- Å hevde seg selv
- Å lytte til andre
- Å løse konflikter
- Å inkludere andre
- Å hente hjelp fra voksne
- Å si fra hvis de ser at andre ikke har det bra

Foreldre

- **Foreldre skal:**
- Omtale andre barn og foreldre positivt
- Ikke ekskludere enkelte barn i bursdag og annen aktivitet på hjemmebane
- Si fra til barnehagen dersom de oppdager tegn til mobbing av egne eller andres barn.
- Tilrettelegge og fremme vennskap mellom barn

Avdekke

Barns trivsel i barnehagen er de voksnes ansvar.

Barn i barnehagen mobber først og fremst gjennom å stenge noen ute. For å avdekke det som skjer må de voksne være tett på barna.

Metoder for å avdekke mobbing og krenkende atferd:

Tilstedeværelse

- Personalet skal oppholde seg der barna leker og følge med på samspillsmønstre

Samtaler

- Personalet gjennomfører barnesamtaler med fokus på barns trivsel
- Pedagogisk leder gjennomfører foreldresamtaler der man snakker med foreldre om barnets utvikling, trivsel og vennskap

Observasjon

- Systematisk observasjon. (Sosiogram, Løpende protokoll, Alle med)
- Usystematiske observasjoner. Det vi ser når vi er sammen med barna i lek og aktivitet

Stoppe

Dersom de voksne ikke reagerer, legaliseres den begynnende mobbeatferden

Å stoppe krenkende atferd og mobbing krever tydelige, varme og profesjonelle voksne. Det må være tydelig at det er **handlingen** til barnet vi ikke aksepterer, og ikke barnet.

All form for mobbing **SKAL** stoppes, **ALLTID!**

Voksne må hjelpe barna til å forstå at deres handlinger kan påføre andre skade, f.eks. å gjøre de oppmerksomme på at den ene er lei seg pga. den andres væremåte.

Alltid de voksnes ansvar

Når de voksne observerer mobbeatferd overfor barn:

Inngripen

Ikke gå forbi barn som plager hverandre. Atferden skal ikke aksepteres.

Ikke spør hva som har skjedd, men sett konkret ord på det du faktisk har sett

Gode setninger:

"Jeg hørte at du sa...."

"Jeg så at du...."

Ikke be barnet om å si unnskyld, det har sjelden effekt

Meld fra

Meld fra til pedagogisk leder og styrer

Involver foreldrene i det som har skjedd

Tiltak

Systematisk observasjon av sanmspill iverksettes.

Tiltakskort i beredskapsplanen følges.

Tett samarbeid med foreldre.

Styrk barnet som blir mobbet med ekstra voksenstøtte.

Lag tiltaksplan for barnet og gruppen

Gode ideer til tiltak og tips til litteratur

- Aktiv voksenstøtte for den utsatte i lek og aktivitet. Hjelp med å utvikle vennskap
- Samtale med offeret og mobber hver for seg.
- Gjøre hyggelige og litt spesielle ting med offeret og andre barn i liten gruppe (for eksempel gå på cafe, dra på tur, spille spill, baking osv. Ta utgangspunkt i det offeret liker å gjøre (snakk med barnet om dette)
- Voksenstyrte aktiviteter som det mobbede barnet er god på kan briljere i.
- Planlagte lekegrupper med barn og voksen der offeret kan føle seg trygg og godtatt
- Lage regler med barna i forhold til hvordan man skal være mot hverandre
- Foreldre som viktig faktor for å bygge vennskap. Invitere med seg hjem.
- Skoggruppetmetoden/læring gjennom mestring
- Spille «Hei» spillet
- [Den ene](#). Materiell, filmer o.l. fra Unicef til bruk på foreldremøter osv.

Litteraturliste

- «Manifest mot mobbing», 2011-2014
- «Mobbing i barnehagen», Barne- og familiedepartementet
- «Samarbeid mot mobbing i barnehagen», Ingrid Lund og Anne Helgeland
- «De er jo bare barn» Om barnehagebarn og mobbing, Ingrid Lund
- Bjørg har en vond hemmelighet og vondt i magen (Sølvi Schei-barnestemmen)

Aust Agder har eget Mobbeombud som skal bidra til at alle barn har et godt psykososialt miljø i alle barnehager.

Kontaktinformasjon:

Erik Songe - Møller

Mobbeombud i Aust - Agder

E-post: Erik.Songe-Moller@austagderfk.no

Mobil 948 47 72

(Skriv ut ved eventuell hendelse)

Tiltakskort for:		
Mobbing		
Dato sist oppdatert: 1.3.2019		
Ansvarlig for revisjon: Styrere i de kommunale barnehager		
Beskrivelse av uønsket hendelse: Mistanke om mobbing av barn.		
Legg merke til: Observer hvem som er involvert i hendelser		
Konsekvenser: Store psykiske påkjenninger og personlige utfordringer		
Hendelse inntraff	Dato:	KL.:
Hvem har mottatt beskjed		
Beredskap/kriseledelse varslet	Dato:	KL.:
Tiltak:	Ansvar:	Utført Sign./Dato
1) Den som observerer mobbing informerer ped.leder straks. Tas opp på nærmeste avdelingsmøte. Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. Hva har barna/barnet gjort? Hvordan har de voksne forholdt seg? Bli enige om tiltak videre.	Den som observerer mobbing. Alle.	
2) Snakk med barna om det som har skjedd. Be barna komme med et forslag til hva vi kan gjøre	Den ansatte som står barna nærmest.	

videre. Sammenfatt barnas forslag med de personalet har kommet fram til.		
3) Foreldrene til den/de som blir mobbet og den/de som mobber blir informert og tatt med på råd. (Situasjonsavhengig.)	Ped.leder.	
4) Evaluering av hvordan det går etter 1 - 2 uker. Nye samtaler med barna ved behov.	Den ansatte som står barna nærmest.	
5) Evaluering på avdelingsmøter etter 1-2 uker. Evt. videre tiltak?	Ped.leder Sammen med øvrige personale.	
6) Ny informasjon/nye samtaler med foreldre etter behov.	Ped.leder.	
7) Evaluering bør skje kontinuerlig, 1 gang pr. mnd. eller oftere (etter behov) inntil saken er løst.	Ped.leder Sammen med øvrige personale.	

REFERAT FRA MØTE VEDR. MOBBING I BARNEHAGER

Skjemaet skal ligge i barnets mappe (evt. kopi til foresatte)

Møtedato: _____

Tilstede på møtet: _____

Hva saken gjelder:	Tiltak videre:	Ansvar:

--	--	--

Dato for neste oppfølgingsmøte er satt til dato: _____

Tvedestrand, _____ bhg, den:

Underskrift ansatte

Underskrift ansatte

Underskrift foreldre

Underskrift foreldre

Logg – Hendelser: Mobbing

Ark nr.: _____

Ansvarlig for logg:

1.) _____

2.) _____

Hendelse	Dag/dato	Kl.	Signatur